

หลักสูตรฝึกอบรม พัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยเพื่อการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ เสริมสร้างทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียน ระดับปฐมวัย

1. หลักการและเหตุผล

ความพร้อมด้านทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคม มีความสำคัญในบริบทการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเป็นเงื่อนไขและปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีพัฒนาการของชีวิตดำเนินไปตามสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่เผชิญ รวมทั้งเงื่อนไขพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งพัฒนาการแต่ละด้านของผู้เรียนในวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างรวดเร็ว ดังนั้น การจัดการประสบการณ์ให้กับเด็กในบทบาทของครูปฐมวัยและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง จะต้องให้ความสำคัญและจัดกระทำด้วยความรอบคอบระมัดระวัง เพราะอาจส่งผลต่อพัฒนาการในวัยที่มีอายุมากขึ้น ซึ่งมีผลครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ของพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขึ้นไปพร้อมกันทุกด้าน เนื่องจากเด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยพัฒนาการเด็กปฐมวัย จะบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเด็กอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี การพัฒนาทางภาษา เด็กจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษาอย่างสม่ำเสมอกับผู้อื่นมีโอกาสได้ใช้ภาษาตามวัยของตน ในการแสดงความรู้สึกนึกคิด และความต้องการสิ่งต่างๆ ที่หลากหลาย เด็กควรได้รับการตอบสนองทางบวกเมื่อแสดง ความสนใจที่จะใช้ภาษาและฝึกให้ใช้ภาษาอย่างถูกกาลเทศะ ยิ่งกว่านั้นเด็กควรได้รับโอกาสสร้างสรรค์ทักษะ ทางสังคมมากขึ้น ตามระดับความสามารถทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน โดยได้รับการสนับสนุนให้ ดำเนินชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาและทักษะทางสังคมที่มีคุณค่าต่อการการใช้ชีวิตตามความสามารถของตน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 3) อีกทั้งการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยกลุ่มอายุ 3-5 ปี ควรได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม โดยการจัดให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและมีความพร้อมในการเรียนต่อระดับ ประถมศึกษา ดังนั้น เด็กวัยนี้ควรได้รับการกระตุ้นด้วยกิจกรรมที่เสริมสร้างสติปัญญา พัฒนาความคิดที่มีอยู่ใน ตนเองให้ก้าวขึ้นสู่ขีดสูงสุดโดยให้มีโอกาสพัฒนาความอยากรู้อยากเห็นทางสติปัญญา มากกว่าเด็กที่ไม่มีโอกาส ดังกล่าว ซึ่งการเรียนในระดับปฐมวัยที่มีคุณค่าก็จะไม่เร่งรีบพัฒนาเด็กให้เร็วกว่าธรรมชาติ เพราะอาจส่งผลเสีย ต่อการพัฒนาการของเด็กได้ เพราะอาจเป็นการทำให้เด็กเครียดคับข้องใจ สุขภาพจิตของเด็กโดยธรรมชาติจะมี พัฒนาการเป็นไปอย่างต่อเนื่องจากง่ายไปสู่ความซับซ้อน และเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการแตกต่างกันในแต่ละด้าน (กุลยา ตันตผลชีวะ 2551 : 20) ดังนั้น ทักษะหรือความพร้อมทางภาษา และทักษะทางสังคมจึงเป็นปัจจัย สำคัญที่ช่วยนำพาผู้เรียนในวันนี้ ประสบผลสำเร็จในการเรียนและการดำเนินชีวิตในอนาคต

เนื่องจากแนวทางการพัฒนาผู้เรียนในระดับปฐมวัย ได้เปิดกว้างสำหรับการจัดกิจกรรมประสบการณ์ ให้ผู้เรียนในลักษณะที่หลากหลาย ซึ่งมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้นำเสนอแนวคิดไว้ค่อนข้างมาก โดย มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนรอบด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา และเริ่มต้นด้วยกิจกรรม ประสบการณ์ที่ออกแบบสำหรับจัดให้ผู้เรียนผ่านการปฏิบัติหรือการเล่นแบบง่ายๆ ก่อนไปหาสิ่งที่ซับซ้อนมาก ขึ้น ซึ่งแนวคิดทฤษฎีที่เห็นว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการประสบการณ์ให้ผู้เรียนบรรลุผลในด้านทักษะ ภาษาศาสตร์และทักษะทางสังคมที่น่าสนใจ ได้แก่ แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) แนวคิดของ Waldorf และแนวคิด High-Scope ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีหลักการสำคัญรองรับ กล่าวคือ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่อธิบายบนพื้นฐานแนวคิดของเพียเจท์ จะเห็นด้วยกับการสร้างสรรค์ความรู้ของผู้เรียนตามหลักการการสร้าง ความขัดแย้งทางปัญญา บนเงื่อนไขของ Assimilation , Accommodation และ Equilibrium principles ส่วนแนวคิดของ Vygotsky จะใช้หลักการ Scaffolding และ Zone of Proximal Development หรือ ZPD

ส่วนแนวคิดของ Waldorf ที่พัฒนาขึ้นใช้โดย Rudolf Steiner นั้น จะให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้เด็กแรกเกิดถึง 7 ขวบผ่านเงื่อนไขการสร้างความคิดแบบจินตนาการ การบูรณาการการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติและการแสดงออกทางศิลปะสนับสนุน เพื่อให้เข้าใจในมุมมองของชีวิตความเป็นมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับ ร่างกาย จิตใจหรือจิตวิญญาณ และความมีสปิริต ที่สะท้อนพัฒนาการขั้นพื้นฐานจากวัยเด็กสู่ผู้ใหญ่ โดยผู้สอนจะต้องเข้าใจและยึดมั่นในธรรมชาติความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้จึงเสริมสร้างงานและประสบการณ์ที่นำไปสู่เจตคติ ความเชื่อและการไว้วางใจยอมรับ เพื่อสร้างความนับถือในสิ่งที่ตั้งตามความสนใจของแต่ละบุคคล ผ่านกิจกรรมทางศิลปะที่เชื่อมโยงกับแบบของจังหวะ การเคลื่อนไหว การออกแบบด้วยสีเสียงดนตรี เพื่อสร้างความเข้าใจในบริบทของธรรมชาติและเนื้อหาความรู้ในบทเรียน ที่มีความหมายของความงดงามในสิ่งที่เผชิญแต่ละเหตุการณ์ โดยให้ความเป็นอิสระในการเรียนรู้แก่ผู้เรียนแต่ละบุคคลมากขึ้น ขณะที่แนวคิดการจัดประสบการณ์แบบ High-Scope จะให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำหรือจัดให้มีการปฏิบัติของผู้เรียน ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์พื้นฐานของแต่ละคน ดังนั้นหากมีการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนในระดับปฐมวัย โดยการประยุกต์และผสมผสานแนวคิดดังกล่าวไว้ในกิจกรรมประสบการณ์แก่ผู้เรียน ก็เชื่อว่าจะสามารถเสริมสร้างทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จได้อีกทางหนึ่ง

จากเหตุผลและความสำคัญข้างต้น คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม จึงสนใจออกแบบหลักสูตรเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างบุคลากรครูปฐมวัยเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคม ของผู้เรียนระดับปฐมวัย ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียน ในบริบทชั้นเรียนและในเหตุการณ์ชีวิตจริงให้ประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ รวมทั้งเกิดความตระหนักใส่ใจในการพัฒนางานการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามที่ตนรับผิดชอบ โดยประสานกับเพื่อนร่วมงานในการพัฒนาบทบาทหน้าที่ความเป็นครูและผลงานวิชาการผ่านกระบวนการ PLC หรือ Lesson Study และกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ควบคู่ระหว่างการค้าดำเนินการเข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตรดังกล่าวนี้ด้วย

2. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาบุคลากรครูผู้สอนระดับปฐมวัย ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ เสริมสร้างทักษะภาษาและทักษะทางสังคมในระดับปฐมวัย ที่มีคุณภาพในด้านต่อไปนี้

1. มีความเข้าใจในบริบทองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างทักษะภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียนในระดับปฐมวัย ที่มีคุณภาพ
2. มีความสามารถในการวิเคราะห์ผู้เรียน เนื้อหาบทเรียนและหลักการแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างทักษะภาษาและทักษะทางสังคมในระดับปฐมวัย ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ให้สามารถนำไปใช้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีความเข้าใจและสามารถออกแบบสื่อการเรียน และสถานการณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเสริมสร้างทักษะภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียนในระดับปฐมวัย ที่มีคุณภาพ
4. มีความเข้าใจและสามารถออกแบบกิจกรรมการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียนในระดับปฐมวัย ที่เหมาะสมและมีคุณภาพ
5. สามารถวางแผนและปฏิบัติงานการพัฒนาตนเองทางวิชาการ และการพัฒนางานวิจัยในบริบทที่บุคลากรรับผิดชอบ ในบริบทการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างทักษะภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียนในระดับปฐมวัย ผ่านกระบวนการ PLC หรือ Lesson Study และการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

3. เป้าหมาย

3.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่เข้ารับการพัฒนากลุ่มละ 60 คน ระยะเวลาการพัฒนา 2 วัน และดำเนินการติดตามกระบวนการนำความรู้และทักษะปฏิบัติไปในชั้นเรียนภายหลังการอบรม เพื่อการพัฒนาตนเองผ่านกระบวนการ PLC หรือ Lesson Study และกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

3.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1. บุคลากรครูได้รับความรู้ความเข้าใจ สามารถอธิบายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูลองค์ความรู้ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างทักษะภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียนในระดับปฐมวัย การออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียน เนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตร หลักการแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างทักษะภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียนในระดับปฐมวัย การใช้สื่อการเรียนรู้ในสถานการณ์การเรียนรู้ และการวัดประเมินผลผู้เรียนตามเงื่อนไขการปฏิบัติในสภาพจริงในส่วนที่เกี่ยวข้อง ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ทักษะภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียน ตามกรอบเป้าหมายและตัวชี้วัดของหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. บุคลากรครูสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบและเงื่อนไขการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างทักษะภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียนในระดับปฐมวัย รวมทั้งการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ได้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาและบริบทการเรียนรู้ตามสภาพจริงและเป็นการเรียนรู้ที่พึงประสงค์

3. ครูผู้สอนมีความตระหนักรู้และใส่ใจในการออกแบบและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างทักษะภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียนในระดับปฐมวัย ด้วยความมุ่งมั่นสนใจให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ความสำเร็จในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายในบรรยากาศที่นำเรียนและท้าทายความสามารถของผู้เรียนเพิ่มขึ้น

4. ผู้เรียนมีการเรียนรู้ตามกรอบตัวชี้วัด มีความชอบสนใจใฝ่รู้และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในกิจกรรมตามกรอบหลักสูตร โดยเฉพาะในกิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับการตอบสนองของความแตกต่างระหว่างบุคคล และได้รับการพัฒนาการทางสมองที่เหมาะสมมีคุณค่า

5. ผู้สอนและเพื่อนร่วมงานสามารถร่วมกันวิเคราะห์ และออกแบบกิจกรรมประกอบการสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบให้พัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพมากขึ้น โดยสนับสนุนจัดกิจกรรมผ่านแนวคิด PLC หรือ Lesson Study และกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมชัดเจนต่อการเรียนรู้ทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียน และการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการของบุคลากรครู

4. กิจกรรมและการดำเนินงาน

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและหลักการแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรครูระดับปฐมวัย เพื่อทบทวนบริบทของปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคม พร้อมทั้งแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนที่มีคุณภาพ ผ่านกระบวนการพัฒนาบุคลากรครูผู้สอนระดับปฐมวัยตามกรอบหลักสูตรฝึกอบรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. วางแผนออกแบบกระบวนการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรครูผู้สอนระดับปฐมวัย ตลอดหลักสูตร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ผ่านการประยุกต์ใช้หลักการแนวคิดกระบวนการแนะนำความรู้ (Mentoring) ตามแนวทางการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม (Participatory Professional Development) ด้วยการจัดกิจกรรม PLC หรือ Lesson Study ควบคู่กับกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครู

3. ออกแบบแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างทักษะภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียนในระดับปฐมวัย โดยประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) แนวคิดของ Waldorf และแนวคิด High-Scope ทั้งนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมเสนอแนวทางหรือขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในทางเลือกที่ต้องการสนใจ

4. ออกแบบกิจกรรมการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการจัดทำสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการวัดประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคม การนำไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผลงานของผู้สอนให้ต่อเนื่อง ได้แก่ ใบความรู้ ใบกิจกรรมหรือใบงาน ตัวอย่างสื่อและกิจกรรมประกอบงานของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน ตัวอย่างเครื่องมือการวัดประเมินผลการเรียนรู้ กรอบกระบวนการสร้างผลงานทางวิชาการของครูผ่านการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) รวมทั้งการวางแผนการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติในชั้นเรียน และเครื่องมือสำหรับการจัดเก็บข้อมูลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน ประกอบการพัฒนาตนเอง

5. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและประสานงานกับผู้สนใจเข้ารับการพัฒนา ในการดำเนินการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาผ่านการฝึกอบรมตามกำหนด พร้อมทั้งจัดเตรียมสื่อและเอกสารที่จะใช้ประกอบการฝึกอบรม

6. ดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาตามแผนและกำหนดการฝึกอบรม แก่บุคลากรครูที่เข้ารับ การพัฒนาในระยะแรกเป็นเวลา 2 วัน รวมทั้งให้ผู้เข้ารับการพัฒนาวางแผนนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปปฏิบัติในสถานศึกษา ตามแนวคิดการพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงานในลักษณะการพัฒนาวิชาชีพแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการของ PLC หรือ Lesson Study ควบคู่กับกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครู พร้อมการจัดทำแบบบันทึกเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนปฏิบัติการศึกษาวิจัยต่อไป

7. ผู้รับผิดชอบหลักสูตรการฝึกอบรม วางแผนติดตามเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครู (Mentoring) และทบทวนรายงานผลการปฏิบัติงานการนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติกับผู้เรียนในชั้นเรียน ตามโอกาสที่เหมาะสม

8. ผู้บริหารหลักสูตร และผู้ร่วมรับการพัฒนาตามกรอบหลักสูตร ดำเนินการจัดทำเอกสารรายงานผลการปฏิบัติการพัฒนาตนเอง และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน ตามแบบแผนการวิจัยที่กำหนด

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. บุคลากรครูได้รับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการแนวคิดและกระบวนการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคม สำหรับผู้เรียนในระดับปฐมวัย โดยประยุกต์ใช้หลักการแนวคิดที่เกี่ยวข้องที่มีประสิทธิผล รวมทั้งแนวทางการพัฒนาตนเองและเพื่อร่วมงานผ่านกระบวนการ PLC หรือ Lesson Study ควบคู่กับกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครู

2. บุคลากรครูมีความสามารถในการวิเคราะห์บริบทเงื่อนไข และปัจจัยสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคม และนำแบบแผนการจัดกิจกรรมไปปฏิบัติจริงในชั้นเรียนให้บรรลุผลตามกรอบวัตถุประสงค์ที่มีคุณภาพ

3. ได้พัฒนาบุคลากรครูจัดการเรียนรู้เสริมสร้างทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคม ตามกรอบหลักการแนวคิดสนับสนุนที่นำเชื่อถือ ให้สามารถนำความรู้ประสบการณ์ไปปฏิบัติให้บรรลุผลในสถานศึกษา จนสามารถสร้างผลงานทางวิชาการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ.2546 ที่มีคุณภาพยอมรับได้

4. บุคลากรครูได้รับการพัฒนากระบวนการทำงานเพื่อพัฒนาตนเองด้านความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานและผู้รู้ทางวิชาการ จนประสบผลสำเร็จด้วยความตระหนักและเปิดใจยอมรับในเงื่อนไขการพัฒนาดังกล่าวร่วมกัน

5. ผู้เรียนในระดับปฐมวัยที่เกี่ยวข้อง ได้รับการพัฒนาความสามารถทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้น สอดรับกับกรอบมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ.2546 รวมทั้งกรอบเงื่อนไขทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมมากขึ้น

6. บุคลากรครูสามารถนำข้อมูลผลการจัดการเรียนรู้ที่ปรากฏกับผู้เรียน มานำเสนอประกอบการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน ตามบริบทและเงื่อนไขการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียนระดับปฐมวัย

6. หลักสูตรการฝึกอบรม

วันที่	สาระของหลักสูตร	ระยะเวลา
วันแรก	<p>1) บรรยายประกอบสื่อ นำเสนอความรู้ ความเข้าใจในองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคม ของเด็กปฐมวัย ตามกรอบเนื้อหาและมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2546 ในบริบททั่วไป แนวคิดพื้นฐานด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียน โดยการประยุกต์หลักการแนวคิดที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพสนับสนุนให้บังเกิดประสิทธิผล (ในกรอบกิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์) และสรุปสาระสำคัญเพื่อระบุพฤติกรรมการเรียนรู้หลักให้เชื่อมโยงกับกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่ใช้กับผู้เรียน (ใช้การบรรยายประกอบสื่อ วีดิทัศน์ตัวอย่าง นำเสนอตัวอย่างกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียน และวิเคราะห์หลักการแนวคิดที่ใช้สนับสนุนกิจกรรมตัวอย่างดังกล่าว)</p>	3 ชั่วโมง
	<p>2) ฝึกออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อใช้กับผู้เรียน ตามกรอบแนวคิดหลักการการจัดการเรียนรู้ที่บุคลากรครูสนใจนำมาปรับใช้ ในลักษณะของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ (กำหนดเวลาเรียนตามความเหมาะสม) โดยจัดให้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม แล้วนำเสนอรายงานให้กลุ่มอื่นรับรู้เข้าใจพร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในบริบทที่เหมาะสม เฉพาะประเด็นกิจกรรมสำคัญ (ใช้เวลาแนะนำนอกกลุ่มละ 10 นาที) พร้อมเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นของการพัฒนาทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมที่น่าสนใจ</p> <p>3) บรรยาย นำเสนอแนวคิดการวัดประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียน ตามแบบแผนการวัดประเมินผลภาคปฏิบัติ และการฝึกปฏิบัติออกแบบเครื่องมือการวัดประเมินผลด้านการปฏิบัติ</p>	3 ชั่วโมง

วันที่สอง	1) ตัวแทนกลุ่มนำเสนอตัวอย่างเครื่องมือประเมินผลที่ออกแบบตามกรอบตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ (กลุ่มละ 10 นาที) 2) บรรยายประกอบสื่อ นำเสนอแนวคิดและกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน และตัวอย่างแบบแผนการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3 ชั่วโมง
	3) กลุ่มผู้เข้าอบรมฝึกปฏิบัติวางแผนการทำวิจัยในชั้นเรียน ตามบริบทที่สนใจและเป็นไปได้ และนำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่น 4) นำเสนอแนวคิดการจัดกิจกรรม Lesson Study และ PLC สำหรับพัฒนาศักยภาพของบุคลากรครูในบทบาทหน้าที่การจัดการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ 5) บุคลากรครูวางแผนการประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง พร้อมทั้งเลือกแนวทางการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเป็นไปได้ โดยการสนับสนุนของเพื่อนร่วมงานและกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ประสบการณ์ในด้านนั้นๆ ให้ประสบผลสำเร็จ ตามบริบทและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องของบุคลากรครู 6) การสรุปองค์ความรู้ การประเมินผลหลังการฝึกอบรม และสอบถามความพึงพอใจในการเข้ารับการฝึกอบรม	3 ชั่วโมง

7. สื่อประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร

1. ใบความรู้และข้อมูลประกอบการวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย พ.ศ.2546 พร้อมทั้งตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้กิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวคิดทั่วไป
2. ใบความรู้และใบกิจกรรมเรื่อง หลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivist 2) การเรียนรู้ตามแนวคิด Waldorf 3) การเรียนรู้ตามแนวคิด High-Scope
3. ใบกิจกรรมการวิเคราะห์ตัวอย่างสถานการณ์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับกิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1, 2 และ 3 สำหรับให้ผู้เข้าอบรมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการแนวคิดที่เกี่ยวข้อง โดยนำหลักการดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมระบุจุดเน้นสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งนั้น
4. ตัวอย่างสื่อวีดิทัศน์ที่แสดงบทบาทของผู้สอนและกิจกรรมผู้เรียนระดับอนุบาลในชั้น ที่อธิบายและนำเสนอเกี่ยวกับพฤติกรรมและบรรยากาศในชั้นเรียนที่น่าสนใจ และเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่มีคุณภาพ พร้อมใบกิจกรรมที่ต้องการเสริมสร้างให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจบริบทการจัดการเรียนรู้ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียน
5. ตัวอย่างแบบประเมินภาคปฏิบัติที่ใช้ประกอบการตรวจสอบทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียน โดยเฉพาะแบบประเมินที่ให้คะแนนด้วยรูบริกส์ (Rubric scoring) และแบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียน
6. ตัวอย่างกรอบเนื้อหาของกิจกรรมและกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับบุคลากรครูปฐมวัย
7. ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียน ที่ประยุกต์ใช้แนวคิดสนับสนุน 3 แนวคิด
8. ตัวอย่างกรอบงานที่บุคลากรครูจะนำไปกำหนดเป็นภาระงานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน และการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้หรือผลงานทางวิชาการ ผ่านกระบวนการ PLC หรือ Lesson Study)
9. แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้ารับการพัฒนามาตามโครงการฝึกอบรมครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบประเมินกิจกรรมการฝึกอบรม และภายหลังการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาตนเองในสถานศึกษา

8. แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรม

1. จัดการฝึกอบรมตามกำหนดการให้ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความซับซ้อนของบริบทแวดล้อม
2. จัดกิจกรรมการพัฒนาโดยยึดผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นสำคัญ ให้สอดคล้องกับศักยภาพความพร้อมของผู้เข้ารับการพัฒน และบริบทการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ผู้เข้ารับการพัฒนากี่ยวข้อง
3. จัดบรรยากาศการพัฒนาด้วยการฝึกอบรมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติจริง
4. จัดกิจกรรมการฝึกอบรมให้ผู้เข้ารับการพัฒนามีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในมุมมองที่หลากหลาย
5. จัดกิจกรรมการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกัลยาณมิตร ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ด้วยความเข้าใจและการใช้กระบวนการกลุ่มอย่างมีความหมาย
6. สนับสนุนให้มีการศึกษา ติดตาม ให้คำแนะนำ และสะท้อนผลการพัฒนาตนเองของบุคลากรครูอย่างต่อเนื่องให้บรรลุผลภายหลังกิจกรรมการให้ความรู้และประสบการณ์ระยะแรก

9. การประเมินผลหลักสูตร

วัตถุประสงค์การฝึกอบรม	วิธีการวัด	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1) บุคลากรครูมีความเข้าใจในบริบทองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียน ที่มีคุณภาพ	- การสังเกตความสนใจ การถามและการตอบคำถาม - การประเมินความคิดเห็น การนำเสนอประเด็นข้อมูลในการปฏิบัติกิจกรรม - การตรวจผลงานการปฏิบัติกิจกรรมใบงาน	- แบบสังเกตพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นและการตอบคำถาม - แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด - แบบประเมินความสนใจและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม - แบบประเมินคุณภาพผลงานหรือชิ้นงานที่ให้ปฏิบัติ
2) บุคลากรครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ผู้เรียน เนื้อหาบทเรียน และหลักการแนวคิดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของผู้เรียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ และกิจกรรมสร้างสรรค์ ตามกรอบหลักสูตร ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ให้สามารถนำไปใช้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- การสังเกตความสนใจ การแสดงความคิดเห็น และการตอบคำถาม - การประเมินความคิดเห็น การนำเสนอประเด็นข้อมูลในการรายงาน - การตรวจผลงานการปฏิบัติกิจกรรมใบงาน - การประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของงานที่เกิดจากการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับผู้อื่น	- แบบสังเกตพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นและการตอบคำถาม - แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด - แบบประเมินความสนใจและการมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรม - แบบประเมินคุณภาพผลงานหรือชิ้นงานที่ให้ปฏิบัติ

<p>3) บุคลากรครูมีความเข้าใจและสามารถออกแบบสื่อการเรียน และสถานการณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเสริมสร้างทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคม ของผู้เรียนที่มีคุณภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตความสนใจ การแสดงความคิดเห็นและการตอบคำถาม - การประเมินผลงานการนำเสนอประเด็นข้อมูลในการรายงานตามที่กำหนด - การตรวจผลงานการปฏิบัติกิจกรรมใบบงาน - การประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของงานที่เกิดจากการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบสังเกตพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นและการตอบคำถาม - แบบประเมินคุณภาพผลการนำเสนองานตามที่กำหนด - แบบประเมินความสนใจและการมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรม - แบบประเมินคุณภาพผลงานหรือชิ้นงานที่เกิดจากการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์
<p>4) บุคลากรครูมีความเข้าใจและสามารถออกแบบกิจกรรมการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคม ของผู้เรียนที่เหมาะสมและมีคุณภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตความสนใจ การแสดงความคิดเห็นและการตอบคำถาม - การประเมินผลงานการนำเสนอประเด็นข้อมูลในการรายงานตามที่กำหนด - การตรวจผลงานการปฏิบัติกิจกรรมใบบงาน - การประเมินคุณภาพและความถูกต้องของงานที่เกิดจากการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบสังเกตพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นและการตอบคำถาม - แบบประเมินคุณภาพผลการนำเสนองานตามที่กำหนด - แบบประเมินความสนใจและการมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรม - แบบประเมินคุณภาพผลงานหรือชิ้นงานที่เกิดจากการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับผู้อื่น
<p>5. บุคลากรครูสามารถวางแผนและปฏิบัติงานการพัฒนาตนเองทางวิชาการ และการพัฒนางานวิจัยในบริบทที่บุคลากรรับผิดชอบ ผ่านกระบวนการ PLC หรือ Lesson Study และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตความสนใจ การแสดงความคิดเห็นและการตอบคำถาม - การประเมินผลงานการนำเสนอประเด็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนางานของตนตามที่กำหนด - การตรวจผลงานการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเองตามแผนที่วางไว้ - การประเมินคุณภาพและความถูกต้องของงานที่เกิดจากการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบสังเกตพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นและการตอบคำถาม - แบบประเมินคุณภาพผลการวางแผนพัฒนาตนเองตามที่กำหนด - แบบประเมินความสนใจและการมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรมที่ปฏิบัติ - แบบประเมินคุณภาพและความถูกต้องของผลงานหรือชิ้นงานที่เกิดจากการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับผู้อื่น

10. กำหนดการจัดอบรมตามหลักสูตร

มีการอบรม จำนวน 4 รุ่น รุ่นละ 60 คน ดังนี้

หลักสูตรฝึกอบรม	ระยะเวลา	จังหวัด
หลักสูตร การพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัย เพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้าง ทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมของ ผู้เรียน	8-9 กรกฎาคม 2560	นครพนม
	15-16 กรกฎาคม 2560	มุกดาหาร
	22-23 กรกฎาคม 2560	สกลนคร
	29-30 กรกฎาคม 2560	อำนาจเจริญ

11. ค่าลงทะเบียนในการเข้ารับการอบรม

คนละ 3,500 บาท

12. วิทยากรผู้ดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรครู

12.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูก่าแพง ตำแหน่ง คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
วุฒិการศึกษ กศ.ด. (สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

12.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทระจิตร อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
วุฒิการศึกษ ค.ด. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

12.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรร ธงยศ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
วุฒิการศึกษ ค.ด. (สาขาการวิจัยและวัดผลการศึกษา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

12.4 อาจารย์ ดร.รชฏ สุวรรณภูมิ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม วุฒิการศึกษ
ศษ.ด. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยขอนแก่น

12.5 อาจารย์ ดร.ไพฑูรย์ พวงยอด อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม วุฒิการศึกษ
กศ.ด. (สาขาการบริหารและการพัฒนา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

12.6 อาจารย์ ดร.ธนเทพ ปะตังถาเน อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม วุฒิการศึกษ
วท.ด. (วัสดุศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

12.7 อาจารย์ ดร. จิตรฐิگانต์ สบายจิตร ศึกษานิเทศก์ สพป.อุบลราชธานี เขต 4 วุฒิการศึกษ
ปร.ด. (สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้) จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

12.8 อาจารย์ ดร.ปรีชมน กาลพัฒน์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.อุบลราชธานี เขต 2
วุฒิการศึกษ ปร.ด. (สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้) จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

12.9 อาจารย์ ชุมจิรา ราชีวงศ์ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม วุฒิการศึกษ
กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

12.10 อาจารย์ นิดาพร อาจประจัญ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม วุฒิการศึกษ
กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

12.11 อาจารย์ ดร.จงใจ เตโซ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม วุฒิการศึกษ ปร.ด.
ปริญญาตรีบัณฑิตการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

12.12 อาจารย์ ว่าที่ร้อยตรีหญิง อุทัยวรรณ ศรีอรัญญา อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
วุฒิการศึกษ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

12.13 อาจารย์ จุฬภาพร พลรักษ์ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม วุฒิการศึกษ ค.บ.
การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร